

ЙОСИФ БРОДСКИ
РЕЧ В ШВЕДСКАТА КРАЛСКА
АКАДЕМИЯ ПРИ
ПОЛУЧАВАНЕТО НА
НОБЕЛОВАТА НАГРАДА

Превод от английски: Аглика Маркова, Александра Велева, Валентин
Кръстев, Зорница Христова, Иван Тотоманов, Кристин Димитрова,
2003

chitanka.info

Уважаеми членове на Шведската академия, Ваши Величества, дами и господа, аз съм роден и отрасъл на другия бряг на Прибалтика, практически на нейната срещуположна сива, шумоляща страница. Понякога при ясно време, особено наесен, стояхме по плажовете в Келомаки и някой приятел току посочваше с пръст на северозапад през водния лист и казваше: „Виждаш ли оная синя ивица земя? Това е Швеция“.

Беше шега, разбира се, защото и ъгълът не беше този, а и защото според законите на оптиката човешкият поглед може да измине едва трийсетина километра в открито пространство. Пространството обаче не беше открито.

Въпреки това ми е приятно да мисля, дами и господа, че сме вдишвали един и същи въздух, яли сме една и съща риба, подгизвали сме от един и същ — понякога — радиоактивен дъжд, плували сме в едно и също море и сме се отегчавали от едни и същи иглолистни дървета. Според посоката на вятъра облаците, които аз гледам през прозореца си, вече бяха видени от вас, или обратното. Приятно ми е да мисля, че нещичко ни е свързвало още преди да влезем в тази зала.

Колкото до залата, мисля, че допреди няколко часа тя е била празна, каквато не след дълго отново ще стане. Нашето присъствие в нея, и особено моето, е съвсем случайно от гледна точка на стените. Общо взето, от гледна точка на пространството всяко присъствие е случайно, освен ако не притежава постоянните — и обикновено неодушевени — характеристики на пейзажа: на някоя морена, да кажем, на хълм или на чупка в реката. И тъкмо появата на нещо непредсказуемо сред едно свикнало със съдържанието си пространство внушава чувството за събитие.

Така че като ви благодаря за решението да ми присъдите Нобеловата награда за литература, аз всъщност съм ви признателен за това, че приписахте на работата ми чертите на известна неизменност, подобна, да кажем, на ледниковите късове в необятния пейзаж на литературата.

Напълно съзнавам скритите в подобно сравнение опасности: студенина, безполезност, постепенна или бърза ерозия. И ако все пак в тия късове се съдържа, макар и жилка, жива руда — както от суетност ми се ще да вярвам, — значи сравнението е благоразумно.

И тъй като стана дума за благоразумието, искам да добавя, че откак се пише историята, четящите поезия рядко надвишават повече от 1% от цялото население. Затова през древността и Ренесанса поетите са гравитирали към монаршеските дворове, към средищата на властта; затова днес те се тълпят около университетите — средищата на знанието. Вашата академия ми се струва кръстоска между двете; а ако в бъдеще — в онова освободено от нашите особи време — това еднопроцентно съотношение се запази, то ще е в немалка степен благодарение на вашите усилия. В случай че подобна перспектива ви се вижда мрачна, надявам се, че мисълта за демографския взрив ще приповдигне малко духа ви. И четвърт от онзи един процент означава много читатели, дори днес.

Тъй че моята благодарност към вас, дами и господа, не е напълно егоистична. Признателен съм ви за онези, които вашите решения карат и ще карат да четат поезия — днес и утре. Не съм много сигурен, че човекът ще пребъде, както каза веднъж в същата тази зала един велик човек и мой събрат американец; но съм напълно убеден, че четящият поезия човек се дава по-трудно от нечетящия.

Разбира се, преходът ми от Петербург до Стокхолм беше доста странен; но пък за човек с моята професия идеята за правата линия като най-краткия път между две точки отдавна е изгубила привлекателността си. Затова ми беше приятно да открия, че географията на свой ред е способна на поетическа справедливост.

Благодаря!

1987

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.